

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Geografia
<i>Poziom:</i>	Poziom rozszerzony
<i>Formy arkusza:</i>	MGE-R1_1P-202, MGE-R1_2P-202, MGE-R1_3P-202, MGE-R1_4P-202, MGE-R1_7P-202, MGE-R1Q1P-202, MGE-R1Q4P-202, MGE-R1Q7P-202
<i>Termin egzaminu:</i>	Termin główny – czerwiec 2020 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	3 sierpnia 2020 r.

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
III etap edukacyjny I. Korzystanie z różnych źródeł informacji geograficznej.	III etap edukacyjny 2.4) Zdający podaje najważniejsze geograficzne następstwa ruchów Ziemi.

Zasady oceniania

1 pkt – za poprawną odpowiedź.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

A4

Zadanie 2.1. (0–2)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny 3.4) Zdający charakteryzuje strefy klimatyczne i typy klimatu na Ziemi [...].
--	---

Zasady oceniania

2 pkt – za cztery poprawne odpowiedzi.

1 pkt – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

5

2

4

1

Zadanie 2.2. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający [...] opisuje cechy środowiska przyrodniczego (np. ukształtowanie i rzeźbę terenu [...]) i społeczno-gospodarczego (np. rozmieszczenie zasobów naturalnych, ludności, szlaki transportowe) [...]. 8.10) Zdający określa strukturę funkcjonalno-przestrzenną różnych miast [...].
---	--

Zasady oceniania

1 pkt – za poprawną odpowiedź.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

B1

Zadanie 3.1. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 1.4) Zdający interpretuje zjawiska geograficzne przedstawiane [...] na schematach [...]. 3.1) Zdający [...] opisuje przebieg procesów pogodowych (ruch mas powietrza, fronty atmosferyczne i zjawiska im towarzyszące).
---	--

Zasady oceniania

1 pkt – za poprawną odpowiedź.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

A.

Zadanie 3.2. (0–2)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe [...] między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego [...], wykorzystując mapy tematyczne. 3.1) Zdający [...] opisuje przebieg procesów pogodowych [...].
---	--

Zasady oceniania

2 pkt – za poprawne wyjaśnienie uwzględniające występowanie wyżu barycznego i zstępującego ruchu mas powietrza w tym ośrodku ciśnienia.

1 pkt – za podanie poprawnej przyczyny (np. występowanie wyżu barycznego).

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowa odpowiedź

Madryt znajduje się w zasięgu wyżu barycznego, w którym występują zstępujące ruchy mas powietrza (osiadanie mas powietrza). Powietrze podczas osiadania ogrzewa się adiabatycznie, co utrudnia kondensację pary wodnej i powstawanie chmur.

Zadanie 4. (0–2)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny 4.6) Zdający objaśnia mechanizm [...] układu powierzchniowych prądów morskich [...] oraz ich wpływ na warunki klimatyczne [...] wybrzeży.
--	---

Zasady oceniania

2 pkt – za wskazanie dwóch właściwych miejsc i podanie dwóch poprawnych konsekwencji wpływu prądów morskich na klimat.

1 pkt – za wskazanie jednego właściwego miejsca i podanie dwóch poprawnych konsekwencji albo za wskazanie dwóch właściwych miejsc i podanie jednej poprawnej konsekwencji.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

Miejsca: A, D

Przykładowe konsekwencje:

- Większa średnia roczna (dobowa) temperatura powietrza.
- Mniejsze roczne (dobowe) amplitudy temperatury powietrza.
- Większa roczna suma opadów atmosferycznych.
- Większe zachmurzenie.

Zadanie 5.1. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe [...] między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego [...]. 3.1) Zdający wyjaśnia mechanizm cyrkulacji powietrza w strefie międzyzwrotnikowej [...] oraz opisuje przebieg procesów pogodowych [...]. 3.3) Zdający wyjaśnia na przykładach genezę wiatrów [...].
--	---

Zasady oceniania

1 pkt – za podanie poprawnego czynnika.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Względnie niska temperatura powierzchniowych wód oceanicznych (spowodowana zimnymi prądami morskimi).
- Występowanie zimnego prądu morskiego.

Zadanie 5.2. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe [...] między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego [...]. 2.8) Zdający wskazuje skutki występowania siły Coriolisa dla środowiska przyrodniczego. 3.1) Zdający wyjaśnia mechanizm cyrkulacji powietrza w strefie międzyzwrotnikowej [...] oraz opisuje przebieg procesów pogodowych [...].
--	--

Zasady oceniania

1 pkt – za sformułowanie dwóch poprawnych prawidłowości.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Cyklony przemieszczają się od obszarów podrównikowych w kierunku wyższych szerokości geograficznych.
- Cyklony przemieszczają się generalnie ze wschodu na zachód.
- Trajektorie cyklonów zgodnie z działaniem siły Coriolisa odchylają się na półkuli północnej w prawo, a na półkuli południowej – w lewo.
- Cyklony, docierając do stref wybrzeży, zanikają na obszarach lądowych.

Zadanie 6. (0–2)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający odczytuje i opisuje cechy środowiska przyrodniczego [...]. 2.5) Zdający oblicza szerokość geograficzną dowolnego punktu na powierzchni Ziemi na podstawie wysokości górowania Słońca w dniach równonocy i przesilen.
---	--

Zasady oceniania

2 pkt – za poprawny sposób obliczeń i poprawny wynik oraz zaznaczenie poprawnego miejsca pomiaru.

1 pkt – za poprawny sposób obliczeń.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów.

Poprawna odpowiedź

$$\varphi = 90^\circ - h + \delta$$

$$\varphi = 90^\circ - 59^\circ 10' + 23^\circ 26' = 54^\circ 16'$$

Odpowiedź: 54°16'N

Miejsce pomiaru: C.

Zadanie 7. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego [...]. 5.7) Zdający opisuje przebieg oraz efekty erozji i akumulacji [...] lodowcowej [...].
---	--

Zasady oceniania

1 pkt – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

F, P, F

Zadanie 8. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający odczytuje i opisuje cechy środowiska przyrodniczego [...]. 4.3) Zdający charakteryzuje [...] typy genetyczne jezior [...]. 10.6) Zdający wskazuje znaczenie przyrodnicze [...] jezior [...].
---	---

Zasady oceniania

1 pkt – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

przeływowym
oligotroficznych
innego

Zadanie 9. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający odczytuje i opisuje cechy środowiska przyrodniczego [...]. 4.3) Zdający charakteryzuje [...] typy genetyczne jezior [...].
---	--

Zasady oceniania

1 pkt – za poprawną odpowiedź.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

B2

Zadanie 10. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający odczytuje i opisuje cechy środowiska przyrodniczego [...].
---	---

Zasady oceniania

1 pkt – za poprawną odpowiedź wraz z poprawnym uzasadnieniem.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

nie należy

Przykładowe uzasadnienie:

Najgłębszy punkt dna jeziora jest położony 108 m poniżej linii brzegowej tego zbiornika, czyli na wysokości 119 m n.p.m., a zatem największa głębina jeziora leży powyżej poziomu morza.

Zadanie 11.1. (0–1)

III etap edukacyjny I. Korzystanie z różnych źródeł informacji geograficznej.	III etap edukacyjny 1.2) Zdający odczytuje z map informacje przedstawione za pomocą różnych metod kartograficznych.
--	--

Zasady oceniania

1 pkt – za trzy poprawne cechy doliny.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Dolina jest wąska.
- Jest głęboko wcięta.
- Jest formą rzeźby o stromych zboczach.
- Ma kręty przebieg.
- Fragmenty doliny są porośnięte lasem.
- Dno jest częściowo zabagnione.

Zadanie 11.2. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 5.9) Zdający opisuje cechy ukształtowania powierzchni Ziemi [...].
---	--

Zasady oceniania

1 pkt – za poprawne podobieństwo i poprawną różnicę.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

Podobieństwo:

- Formy mają wydłużony kształt.
- Są formami fluwioglacjalnymi.

Różnica:

- Oz jest formą wypukłą, a rynna – wklęsłą formą rzeźby.
- Oz jest formą akumulacyjną, a rynna – erozyjną.

Zadanie 12. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego [...]. 6.1) Zdający charakteryzuje procesy glebotwórcze i omawia cechy głównych rodzajów gleb strefowych [...]. 10.10) Zdający przedstawia dominanty środowiska krain geograficznych Polski [...].
--	---

Zasady oceniania

1 pkt – za poprawne uzupełnienie schematu.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

G-A-E-C

Zadanie 13. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe [...] między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego [...]. 10.3) Zdający charakteryzuje klimat Polski na podstawie [...] map klimatycznych [...]. III etap edukacyjny 4.4) Zdający podaje główne cechy klimatu Polski; wykazuje ich związek z czynnikami je kształtującymi [...].
---	---

1 pkt – za wyjaśnienie, które dotyczy obu regionów i uwzględnia ocieplające oddziaływanie oceanu oraz oddziaływanie kontynentu azjatyckiego obniżające temperaturę.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Dłuższy czas zalegania pokrywy śnieżnej na Nizinie Podlaskiej jest wynikiem częstszego oddziaływania zimnych mas powietrza kontynentalnego napływających ze wschodu. Nizina Szczecińska zimą jest poddawana ocieplającym wpływom oceanicznym.
- Na Nizinie Szczecińskiej pokrywa śnieżna zalega krócej, ponieważ w zimie jest tam cieplej niż na Nizinie Podlaskiej, co wynika z ocieplającego wpływu Oceanu Atlantyckiego i Morza Bałtyckiego oraz silniejszych wpływów kontynentalnych na wschodzie.
- Na Nizinie Podlaskiej udział opadu śniegu w całkowitym opadzie jest większy niż na Nizinie Szczecińskiej, na co zimą mają wpływ cieplejsze masy oddziałujące na zachodzie i chłodne kontynentalne na wschodzie.
- Ocieplenia i odwilże, które postępują zwykle od zachodu, wcześniej docierają na Nizinę Szczecińską, poddawaną silniejszym wpływom oceanicznym, niż na Nizinę Podlaską, na którą zimą dłużej oddziałują masy powietrza kontynentalnego.

Zadanie 14. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego [...]. 5.2) Zdający charakteryzuje najważniejsze wydarzenia geologiczne [...] w dziejach Ziemi (fałdowania, dryf kontynentów, transgresje i regresje morskie, zlodowacenia [...]).
---	--

Zasady oceniania

1 pkt – za poprawną odpowiedź.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

3-2-6-4-1-5

Zadanie 15. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe [...] między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego. 5.5) Zdający charakteryzuje główne procesy wewnętrzne prowadzące do urozmaicenia powierzchni Ziemi – wulkanizm [...].
---	--

Zasady oceniania

1 pkt – za dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

A., E.

Zadanie 16. (0–2)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe [...] między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego. 3.7) Zdający wyjaśnia na przykładach obserwowane przyczyny i skutki globalnych zmian klimatu na Ziemi.
--	---

Zasady oceniania

2 pkt – za wyjaśnienie wpływu dużych erupcji wulkanicznych na wzrost i spadek temperatury powietrza w skali globalnej.

1 pkt – za wyjaśnienie wpływu dużych erupcji wulkanicznych tylko na wzrost albo tylko na spadek temperatury powietrza w skali globalnej.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

Wpływ na spadek temperatury powietrza:

- Pyły wulkaniczne, roznoszone przez wiatr, zmniejszają bezpośrednie promieniowanie słoneczne, czym przyczyniają się do spadku temperatury powietrza w skali globu.
- W wyniku połączenia wody i SO₂ powstają aerozole siarczanowe, które rozpraszają i odbijają promieniowanie słoneczne, co prowadzi do zmniejszenia jego dopływu do powierzchni Ziemi i spadku temperatury powietrza.

Wpływ na wzrost temperatury powietrza:

- Gazy wulkaniczne, jak np. CO₂, metan, dostając się do atmosfery, wzmacniają efekt cieplarniany i powodują wzrost temperatury powietrza na Ziemi.

Zadanie 17. (0–2)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny 10.9) Zdający wyjaśnia występowanie gleb strefowych i niestrefowych w Polsce.
--	---

Zasady oceniania

2 pkt – za poprawne uzupełnienie trzech wierszy.

1 pkt – za poprawne uzupełnienie dwóch wierszy.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

Typ gleby	Obszar występowania
rędziny	okolice Chęcin w Górach Świętokrzyskich
bagienne	Dolina Biebrzy i Narwi
czarnoziemy	Płaskowyż Głubczycki

Zadanie 18. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 5.5) Zdający charakteryzuje główne procesy wewnętrzne prowadzące do urozmaicenia powierzchni Ziemi [...] oraz formy powstałe w ich wyniku.
---	--

Zasady oceniania

1 pkt – za poprawne wyjaśnienie zawierające odniesienie do deformacji ciągłej i nieciągłej.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź

Powstanie płaszczowiny jest skutkiem fałdowania warstw skalnych (obalenia fałdów) oraz przemieszczania oderwanych (odkłutych) fałdów.

Zadanie 19.1. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny 10.1) Zdający opisuje cechy ukształtowania powierzchni Polski i określa jej związek z budową geologiczną [...]. 10.10) Zdający przedstawia dominanty środowiska krain geograficznych Polski [...].
--	---

Zasady oceniania

1 pkt – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

4
1
5

Zadanie 19.2. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny 10.10) Zdający przedstawia dominanty środowiska krain geograficznych Polski [...].
--	--

Zasady oceniania

1 pkt – za dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

C., D.

Zadanie 20. (0–2)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 7.3) Zdający odczytuje na mapach aktualny podział polityczny. 8.11) Zdający charakteryzuje zróżnicowanie religijne ludności świata [...]. 9.14) Zdający wskazuje [...] skutki globalizacji i integracji politycznej.
---	--

Zasady oceniania

2 pkt – za poprawne uzupełnienie trzech wierszy.

1 pkt – za poprawne uzupełnienie dwóch wierszy.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

Nazwa państwa	Oznaczenie na mapie
Czarnogóra	3
Albania	4
Chorwacja	1

Zadanie 21. (0–1)

IV etap edukacyjny II. Analiza i wyjaśnianie problemów demograficznych społeczeństw.	IV etap edukacyjny 8.7) Zdający przedstawia procesy urbanizacyjne na świecie [...]. 8.10) Zdający określa strukturę funkcjonalno-przestrzenną różnych miast i ocenia jej zmiany wraz z rozwojem państw.
---	---

Zasady oceniania

1 pkt – za poprawną nową funkcję.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź

Miasta zaczęły pełnić funkcję stołeczną po ogłoszeniu niepodległości Kosowa i Sudanu Południowego.

Zadanie 22. (0–1)

IV etap edukacyjny II. Analiza i wyjaśnianie problemów demograficznych społeczeństw.	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający [...] opisuje cechy środowiska [...] społeczno-gospodarczego [...]. 8.12) Zdający wskazuje przyczyny i konsekwencje upowszechniania się wybranych języków na świecie.
--	--

Zasady oceniania

1 pkt – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

P, F, F

Zadanie 23. (0–1)

IV etap edukacyjny – zakres podstawowy I. Wykorzystanie różnych źródeł informacji do analizy i prezentowania współczesnych problemów [...] społecznych [...].	IV etap edukacyjny – zakres podstawowy 1.3) Zdający klasyfikuje migracje [...] [oraz] charakteryzuje współczesne kierunki emigracji Polaków i czynniki wpływające na atrakcyjność niektórych państw dla imigrantów.
--	--

Zasady oceniania

1 pkt – za poprawne uzupełnienie trzech wierszy.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

Niemcy

Kuwejt

Francja

Zadanie 24. (0–1)

IV etap edukacyjny II. Analiza i wyjaśnianie problemów demograficznych społeczeństw.	IV etap edukacyjny 8.4) Zdający opisuje etapy rozwoju demograficznego ludności na przykładach z wybranych państw świata.
--	---

Zasady oceniania

1 pkt – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

P, P, F

Zadanie 25. (0–2)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących [...] życia i gospodarki człowieka [...].	IV etap edukacyjny 9.2) Zdający [...] charakteryzuje różne typy rolnictwa na świecie. III etap edukacyjny 9.5) Zdający wykazuje, na przykładzie rolnictwa Francji lub innego kraju europejskiego, związek pomiędzy warunkami przyrodniczymi a kierunkiem i efektywnością produkcji rolnej; identyfikuje cechy rolnictwa towarowego. 10.13) Zdający wykazuje związki między gospodarką a warunkami środowiska przyrodniczego w najważniejszych regionach gospodarczych Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej [...].
--	---

Zasady oceniania

2 pkt – za dwa poprawne podobieństwa i dwie poprawne różnice.

1 pkt – za dwa poprawne podobieństwa i jedną poprawną różnicę albo za jedno poprawne podobieństwo i dwie poprawne różnice.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

Podobieństwa:

- Wysoki poziom mechanizacji.
- Wysoki poziom towarowości produkcji rolnej.
- Wysoki stopień specjalizacji produkcji rolnej.
- Wysoka kapitałochłonność produkcji rolnej.

Różnice:

- Większe zużycie nawozów sztucznych we Francji i Wielkiej Brytanii niż w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie.
- Wyższe plony upraw we Francji i Wielkiej Brytanii niż w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie.
- Większa powierzchnia gospodarstw rolnych w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie.
- Wyższa wydajność chowu zwierząt we Francji i Wielkiej Brytanii (mierzona np. mlecznością krów) niż w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie.

Zadanie 26. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego, życia i gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	IV etap edukacyjny 9.1) Zdający wyjaśnia wpływ czynników przyrodniczych [...] na rozwój rolnictwa. Zakres podstawowy 2.3) Zdający opisuje główne obszary upraw [...] na świecie, wyjaśnia ich zróżnicowanie przestrzenne.
--	--

Zasady oceniania

1 pkt – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

F, F, F

Zadanie 27.1. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego, życia i gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	IV etap edukacyjny 9.2) Zdający [...] charakteryzuje różne typy rolnictwa na świecie. Zakres podstawowy 2.3) Zdający opisuje główne obszary upraw [...] na świecie, wyjaśnia ich zróżnicowanie przestrzenne.
--	---

Zasady oceniania

1 pkt – za poprawną odpowiedź.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

B1

Zadanie 27.2. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego, życia i gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	IV etap edukacyjny 9.2) Zdający wykazuje zależności między rodzajami produkcji rolnej a [...] rozmieszczeniem ludności oraz charakteryzuje różne typy rolnictwa na świecie. Zakres podstawowy 2.3) Zdający opisuje główne obszary upraw [...] na świecie, wyjaśnia ich zróżnicowanie przestrzenne.
--	---

Zasady oceniania

1 pkt – za podanie poprawnego czynnika wraz z uzasadnieniem.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

Czynnik: Duże zasoby pracy.

Uzasadnienie: Umożliwiają uprawę rośliny wymagającej wysokiego nakładu pracy.

Czynnik: Duża gęstość zaludnienia.

Uzasadnienie: Wymusza intensywność gospodarowania wobec dużego zapotrzebowania na żywność.

Czynnik: Niski poziom rozwoju gospodarczego.

Uzasadnienie: Ogranicza stosowanie maszyn rolniczych (mechanizację) ze względu na wysokie koszty.

Zadanie 28. (0–2)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego, życia i gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	IV etap edukacyjny 10.3) Zdający [...] ocenia gospodarcze konsekwencje zróżnicowania długości okresu wegetacyjnego w Polsce. 10.7) Zdający [...] wskazuje skutki gospodarcze [niedoboru wody]. III etap edukacyjny 1) Zdający wyróżnia główne cechy struktury użytkowania ziemi, wielkości [...] gospodarstw rolnych, zasiewów [...] w Polsce [...].
--	--

Zasady oceniania

2 pkt – za poprawne uzupełnienie dwóch wierszy.

1 pkt – za poprawne uzupełnienie jednego wiersza.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

Regiony	Cechy
A i B	1, 4
C i D	2, 5

Zadanie 29. (0–2)

IV etap edukacyjny III. Proponowanie rozwiązań problemów występujących w środowisku geograficznym, zgodnie z koncepcją zrównoważonego rozwoju [...].	IV etap edukacyjny 9.1) Zdający wyjaśnia wpływ czynników przyrodniczych i społeczno-ekonomicznych na rozwój rolnictwa.
---	---

Zasady oceniania

2 pkt – za podanie trzech poprawnych warunków środowiska geograficznego sprzyjających wskazanej lokalizacji sadu wraz z poprawnym uzasadnieniem odnoszącym się do każdego z nich.

1 pkt – za podanie dwóch poprawnych warunków środowiska geograficznego sprzyjających wskazanej lokalizacji sadu wraz z poprawnym uzasadnieniem odnoszącym się do każdego z nich albo za podanie trzech poprawnych warunków środowiska geograficznego sprzyjających wskazanej lokalizacji sadu.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

- Znajduje się na stoku o południowej ekspozycji, co sprzyja uprawie ciepłolubnych drzew owocowych.
- Łagodne nachylenie stoku umożliwia wykorzystanie maszyn do pielęgnacji upraw i do zbiorów.
- Bliskość rzeki zapewnia dostęp do zasobów wody, które mogą być wykorzystywane w procesie produkcji.
- Sieć transportowa (droga, kolej, stacja kolejowa) umożliwia wywóz owoców.
- Bliskość miejscowości zapewnia zasoby pracy i lokalny rynek zbytu na owoce.

Zadanie 30.1. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe [...] między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego [...]. 12.3) Zdający wskazuje obszary występowania podstawowych zasobów naturalnych [...]. 12.4) Zdający porównuje wielkość i strukturę produkcji energii elektrycznej [...]. III etap edukacyjny 6.3) Zdający przedstawia, na podstawie różnych źródeł informacji, strukturę wykorzystania źródeł energii w Polsce [...].
---	---

Zasady oceniania

1 pkt – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

1.C, 2.D, 3.A

Zadanie 30.2. (0–2)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe [...] między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego [...]. 12.3) Zdający wskazuje obszary występowania podstawowych zasobów naturalnych [...]. 12.4) Zdający porównuje wielkość i strukturę produkcji energii elektrycznej [...]. III etap edukacyjny 6.3) Zdający przedstawia, na podstawie różnych źródeł informacji, strukturę wykorzystania źródeł energii w Polsce [...].
---	---

Zasady oceniania

2 pkt – za poprawne uzupełnienie czterech wierszy.

1 pkt – za poprawne uzupełnienie trzech wierszy.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

lubelskie

wielkopolskie

warmińsko-mazurskie

małopolskie

Zadanie 31. (0–2)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający [...] opisuje cechy środowiska [...] społeczno-gospodarczego [...]. 12.5) Zdający wskazuje dziedziny produkcji przemysłowej dynamicznie się rozwijające.
---	--

Zasady oceniania

2 pkt – za poprawne uzupełnienie trzech wierszy.

1 pkt – za poprawne uzupełnienie dwóch wierszy.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

Miejscowość	Numer na mapie	Obiekt przemysłowy
Legnica	5	C
Świnoujście	1	A
Świecie	2	D

Zadanie 32. (0–2)

IV etap edukacyjny – zakres podstawowy I. Wykorzystanie różnych źródeł informacji do analizy i prezentowania współczesnych problemów [...] gospodarczych [...].	IV etap edukacyjny – zakres podstawowy 2.8) Zdający charakteryzuje [...] zróżnicowanie [...] struktury wykorzystania surowców energetycznych na świecie. 3.5) Zdający wykazuje na przykładach pozaprzyrodnicze czynniki zmieniające relacje człowiek – środowisko przyrodnicze (rozszerzanie udziału technologii energooszczędnych, zmiany modelu konsumpcji, zmiany poglądów dotyczących ochrony środowiska).
--	--

Zasady oceniania

2 pkt – za dwa poprawne czynniki pozaprzyrodnicze i dwa poprawne uzasadnienia.

1 pkt – za jeden poprawny czynnik pozaprzyrodniczy wraz z poprawnym uzasadnieniem.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

- Czynniki pozaprzrodniczy: Poziom rozwoju społeczno-gospodarczego. Uzasadnienie: Warunkuje możliwość ponoszenia kosztów rozwoju energetyki.
- Czynniki pozaprzrodniczy: Zasoby finansowe. Uzasadnienie: Budowa elektrowni (zwłaszcza jądrowych) jest kapitałochłonna.
- Czynniki pozaprzrodniczy: Wysoki poziom technologii. Uzasadnienie: Umożliwia rozwój nowych sposobów pozyskiwania energii.
- Czynniki pozaprzrodniczy: Wykwalifikowana kadra inżynieryjno-techniczna. Uzasadnienie: Jest niezbędna do obsługi złożonych procesów technologicznych (np. w elektrowniach jądrowych, a także w pracy laboratoriów nad nowymi źródłami).
- Czynniki pozaprzrodniczy: Świadomość ekologiczna społeczeństw. Uzasadnienie: Sprzyja akceptacji odchodzenia od energetyki cieplnej na rzecz odnawialnej.
- Czynniki pozaprzrodniczy: Zobowiązania międzynarodowe w zakresie stosowania norm ochrony środowiska. Uzasadnienie: Producenci energii elektrycznej powinni przestrzegać limitów emisji CO₂ do atmosfery lub płać kary za ich przekraczanie.

Zadanie 33.1. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego, życia i gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający [...] opisuje cechy środowiska [...] społeczno-gospodarczego [...]. 9.10) Zdający charakteryzuje znaczenie usług materialnych i niematerialnych.
--	--

Zasady oceniania

1 pkt – za poprawną odpowiedź.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

A2

Zadanie 33.2. (0–2)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego, życia i gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	IV etap edukacyjny 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe [...] między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego [...]. 9.10) Zdający charakteryzuje znaczenie usług materialnych i niematerialnych.
--	---

Zasady oceniania

2 pkt – za dwie poprawne przyczyny przyrodnicze.

1 pkt – za jedną poprawną przyczynę przyrodniczą.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

Japonia, Indonezja, Filipiny:

Są to kraje wyspiarskie.

Brazylia, Australia, Chile:

Występowanie linii brzegowej o dużej długości.

Zadanie 34.1. (0–1)

IV etap edukacyjny – zakres podstawowy I. Wykorzystanie różnych źródeł informacji do analizy i prezentowania współczesnych problemów [...] gospodarczych [...].	IV etap edukacyjny – zakres podstawowy 2.1) Zdający [...] wyróżnia regiony bogate i biedne [...].
--	--

Zasady oceniania

1 pkt – za dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

Australia i Oceania: C

Azja: E

Zadanie 34.2. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 7.2) Zdający porównuje strukturę PKB państw znajdujących się na różnych poziomach rozwoju gospodarczego. 7.3) Zdający odczytuje na mapach aktualny podział polityczny.
---	---

Zasady oceniania

1 pkt – za dwa poprawnie uzupełnione wiersze.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

Arabia Saudyjska

Japonia

Zadanie 35.1. (0–2)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 7.3) Zdający odczytuje na mapach aktualny podział polityczny. 9.13) Zdający analizuje kierunki geograficzne i strukturę towarową eksportu i importu w wybranych państwach.
---	---

Zasady oceniania

2 pkt – za poprawne uzupełnienie trzech wierszy w tabeli.

1 pkt – za poprawne uzupełnienie dwóch wierszy w tabeli.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

	Państwo	
	nazwa	numer na mapie
A	Nigeria	3
B	Botswana	4
C	Wybrzeże Kości Słoniowej	2

Zadanie 35.2. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego, życia i gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	IV etap edukacyjny 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe [...] między wybranymi elementami środowiska [...] społeczno-gospodarczego [...]. 9.13) Zdający analizuje kierunki geograficzne i strukturę towarową eksportu i importu w wybranych państwach.
--	--

Zasady oceniania

1 pkt – za podanie dwóch poprawnych wyjaśnień.

0 pkt – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

Korzyść:

- Wysoki popyt na żywność na rynku światowym, uwarunkowany wzrastającą liczbą ludności świata, zapewnia producentom żywności i budżetom krajów duże dochody, które mogą sprzyjać modernizacji przedsiębiorstw oraz inwestycjom państwa np. w infrastrukturę.
- Stwarzanie miejsc pracy dla ludności wiejskiej, z reguły o niskich kwalifikacjach, co może spowolnić gwałtowne przemieszczanie się tej ludności do miast oraz zmniejszyć bezrobocie.

Zagrożenie:

- Produkty rolne zwykle nie osiągają wysokich cen na rynku światowym, w wyniku czego wielkość przychodów tego państwa może ograniczać dalszy jego rozwój, a w sytuacji niekorzystnej koniunktury (lub spadku popytu) na produkty rolne dochody państwa mogą się obniżyć.
- Zmiany klimatyczne mogą przyczynić się do pogorszenia warunków produkcji rolnej i spowodować spadek dochodów państwa, a w przypadku klęski żywiołowej spadek dochodów może być raptowny.